

Zpráva o průběhu spolupráce České republiky a Vietnamu v oblasti ochrany životního prostředí za rok 2010

Praha, listopad 2010

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ DEVELOPMENT WORLDWIDE

DWW, Máchova 23, 120 00 Praha 2
Telefon/fax: (+420) 222 513 123, 222 515 016
E-mail: dww@dww.cz <http://www.dww.cz>

Registrace: Ministerstvo vnitra, VS/1-1/49232/02-R, IČ: 265 84 212
Bankovní účet: ČSOB, č.ú. 176 358 591 / 0300

1. ÚVOD - SHRNUÍ DOSAVADNÍ SPOLUPRÁCE

Občanské sdružení Development Worldwide (dále DWW) pracuje ve Vietnamu od roku 2004, kdy jsme byli zapojeni do evaluace dvou projektů české zahraniční rozvojové spolupráce (dále ZRS). Od roku 2005 realizujeme ve Vietnamu vlastní rozvojové projekty a od roku 2006 do roku 2009 jsme se podíleli také na facilitaci a koordinaci dalších českých projektů realizovaných v rámci programové spolupráce, resp. humanitární pomoci.

Na první projekty DWW z let 2005 a 2006 navázala **v roce 2007** týdenní studijní cesta sedmi manažerů Vietnam Environment Protection Fund (dále VEPF) do ČR. Organizaci a odborný program kompletně zajišťovalo DWW a veškeré náklady byly hrazeny z vietnamsko-dánského projektu PCDA/DANIDA „Pollution Control in Poor Densely Populated Areas“ a formou in-kind ze strany vietnamských i českých partnerů. Součástí studijní cesty byly mj. prezentace činnosti, nástrojů a zkušeností Ministerstva životního prostředí (MŽP), Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP), České inspekce životního prostředí (ČIŽP) a také Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) a regionálních úřadů v oblasti managementu evropských fondů.

Na uvedené školení přímo navázala oficiální cesta 1. náměstka MŽP pana Jana Dusíka do Vietnamu, při které bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi MŽP a MONRE. Při této příležitosti byly také mj. na mezinárodní konferenci v Hanoji „Conference on Czech Development Cooperation with Vietnam in Environment Protection and Related Fields“ prezentovány projekty české rozvojové spolupráce.

V roce 2008 jsme v rámci spolupráce s VEPF a Ministry of Natural Resources and Development (dále MONRE) v rámci trilaterálního projektu RPP (Regional Partnership Program for Austria and Neighbouring New Member States) „Strengthening VEPF Capacities for Environmental Improvements at Hot spots“ byli požádáni, abychom se organizačně a finančně podíleli na realizaci tréninkového workshopu pro místní úřady a odborníky z dalších sektorů k mechanismům ochrany životního prostředí v tradičních vietnamských vesnicích.

Společný mezinárodní workshop VEPF a DWW „Assistant Mechanism for Traditional Villages“ se uskutečnil ve městě Da Nang ve středním Vietnamu ve dnech 31.7. až 1.8.2008 a zúčastnilo se jej 98 vietnamských odborníků z mnoha sektorů a provincií a 18 českých delegátů (DWW, Dekonta, MŽP, SFŽP, Česká rozvojová agentura, Czech Trade, Technoexport). Výsledky workshopu a souvisejících projektů a jednání byly vysoce oceněny a prezentovány ve vietnamských médiích. Mimo jiné byly zpracovány tři reportáže pro vietnamskou státní televizi. V roce 2009 DWW k těmto reportážím zajistilo české a anglické titulky a ve spolupráci se SFŽP připravilo DVD, která jsou při vhodných příležitostech distribuována českým i zahraničním partnerům.

V roce 2009 se uskutečnila další studijní cesta zástupců VEPF a MONRE do České republiky, jejíž součástí byla mj. školení na MŽP a SFŽP ČR, účast na konferenci k environmentálnímu vzdělávání a osvětě, návštěva střediska ekologické výchovy - Ekocentra Paleta v Oucmanicích a návštěva Národního parku Šumava, včetně jednání s ředitelem NP. Při této studijní cestě byl potvrzen zájem realizovat ve Vietnamu další společnou konferenci - tentokrát k problematice environmentálního vzdělávání. Konferenci kromě DWW podpořilo také MŽP a SFŽP ČR. Konference se uskutečnila ve dnech 22.-24.10.2009 na ostrově Phu Quoc v jižním Vietnamu. Cesta zástupců DWW, společnosti Dekonta, MŽP, SFŽP a Czech Trade byla spojena také s monitoringem projektu „Rehabilitace provincie Thua Thien Hue kontaminované dioxiny“ (Dekonta a DWW) a projektu VEPF a DWW na modernizaci technologií na výrobu

keramiky v komunitě Bat Trang (Hanoj), podpořeného z fondu malých projektů Zastupitelského úřadu ČR v Hanoji. Na konferenci bylo podepsáno nové společné Memorandum o spolupráci mezi DWW, VEPF a SFŽP.

V roce 2010 naše občanské sdružení zahájilo dvouletý „Program of improvement of social & environmental responsibilities in Ho Chi Minh City“, hrazený Francouzskou rozvojovou agenturou. V návaznosti na uzavřené memorandum o spolupráci jsme se rovněž podíleli na dvou projektech VEPF podpořených z fondu malých projektů ZÚ ČR v Hanoji: „Construction of Ceramic Drying Rooms – Clean Air for Bat Trang Ceramic Handicraft Village“ a „Preserving Heritage - Protecting Future: Towards Sustainable Protection of Ha Noi Lake System with the Community Participation“.

V rámci přímé spolupráce s VEPF jsme pak zorganizovali další studijní cestu 8 odborníků VEPF a MONRE (a Viet Nam State Bank) do České republiky ve dnech 1.10. až 9.10.2010, jejíž součástí byla mj. organizace Kulatého stolu „Vietnamci v ČR a Češi ve Vietnamu - Společná příležitost“ spojeného s českou oslavou 1000 let Hanoje, školení na MŽP a SFŽP ČR a návštěva festivalu Ekofilm v Českých Budějovicích.

Na tuto studijní cestu opět navázala cesta českých odborníků do Vietnamu, jíž se zúčastnila i paní náměstkyně MŽP Rut Bízková a pan Petr Krupa a dále zástupci SFŽP ČR, České rozvojové agentury (ČRA), Evropského parlamentu a našeho občanského sdružení. Součástí programu byla v pořadí již čtvrtá mezinárodní konference na téma spolupráce mezi ČR a Vietnamem v oblasti ochrany životního prostředí.

Programu cesty, konferenci a souvisejícím jednáním jsou věnovány následující dvě kapitoly zprávy. Náměty pro další spolupráci jsou rozpracovány v kapitole 4.

2. PROGRAM CESTY DO VIETNAMU A HLAVNÍ REALIZOVANÉ AKCE

Účastníci cesty:

MŽP: paní Rut Bízková, pan Petr Krupa

ČRA: Michal Pastvinský (ředitel)

SFŽP ČR: Lenka Brandtová (vedoucí odboru komunikace)

Evropský parlament: pan Jan Zahradil

DWW: Daniel Svoboda, Petr Honskus, Markéta Svobodová, Phung Thi Phuong Hien (překlady), Nguyen Thi Thu Hien (konsekutivní tlumočení), Nguyen Mai Anh

(Miss Vietnam ČR 2009), Nguyen Ngoc Ly, Nguyen Phuong Linh, Tereza Kušniráková a další spolupracující experti

Zastupitelský úřad ČR v Hanoji: Michal Král (velvyslanec), Martin Vlastník, David Jarkulisch

Program cesty zástupců DWW, MŽP, SFŽP, ČRA a Evropského parlamentu a hlavní realizované akce jsou popsány chronologicky v následujícím stručném přehledu.

31.10.2010

- Přilet do Hanoje, jednání organizačního týmu a zástupců spolupracujících organizací

1.11.2010

- Návštěva tradiční rukodělné vesnice Lua Ha Dong zabývající se výrobou hedvábí
- Jednání na Zastupitelském úřadu ČR v Hanoji - příprava programu odborných akcí a diskuse o možnostech další spolupráce mezi Vietnamem a ČR, zejména v oblasti ochrany životního prostředí

2.11.2010

- Návštěva tradiční rukodělné vesnice zabývající se výrobou papíru, kontrola výsledků předcházejících rozvojových projektů DWW a DONRE Bac Ninh (instalace flotační jednotky na recyklaci papírenských vod, kořenová čistírna pro vody komunální, dílny na recyklaci plastů, vzdělávání a osvěta) a prohlídka komunální skládky

Při návštěvě bylo zjištěno, že úřad DONRE Bac Ninh nedodržel závazek dohlížet na výsledky projektů a spolufinancovat provoz čistíren (včetně dohledu nad odděleným odváděním odpadních vod z papírenských dílen a domácností), zástupce VEPA (Vietnamské agentury pro ochranu životního prostředí) přislíbil, že provoz čistíren bude obnoven; dílny na recyklaci plastů byly mimo provoz (po nedávném požáru); tato negativní zkušenost byla následně prezentována při konferenci VEPP a DWW dne 3.11.2010.

3.11.2010

- Workshop „Vietnam Environment Protection Fund with Clean Development Mechanism and Communicative Education in Environmental Protection“

Konference pod záštitou prvního náměstka MONRE pana Nguyen Thai Lai se zúčastnilo přes 220 odborníků (VEPF, česká delegace a ZÚ, zástupci MONRE a DONRE z několika provincií

severního Vietnamu, Ministry of Financing; Ministry of Industry and Commerce; UNIDO; GEF in VN; Kyoto Energy office in VN; vietnamské banky; Environmental Fund of Hanoi City, zástupci provincií Baria Vung Tau, Dong Nai, Quang Ninh; environmentální společnosti ze severního Vietnamu; společnosti zabývající se CDM a energetikou, konzultační a obchodní organizace,

výzkumné ústavy, Oil and gas Corporation, Electronic Corporation, Hydraulic Company; vzdělávací a tréninková centra; novináři z národních a hanojských médií včetně státní a místní televize).

Konference byla oficiálně zahájena prvním náměstkem MONRE, panem Nguyen Thai Lai a velvyslancem ČR ve Vietnamu, panem Michalem Králem. V dopoledním programu vystoupili se svými příspěvky zástupci VEPF a vietnamských institucí a organizací, v odpoledním bloku byl velký prostor věnován české delegaci – prezentacím zástupců MŽP, SFŽP ČR, České rozvojové agentury a DWW. Podrobný program konference je uveden

v následující kapitole, seznam účastníků a prezentace dostupné v češtině uvádíme v přílohouvé části zprávy.

Konference byla věnována dvěma hlavním oblastem – problematice investic do ochrany životního prostředí (s důrazem na nové technologie, CDM a energetiku) a environmentálnímu vzdělávání a osvětě. Prezentovány byly také probíhající projekty s českou účastí (včetně projektu a publikace „Preserving Heritage - Protecting Future: Towards Sustainable Protection of Ha Noi Lake System with the Community Participation“) a diskutovány byly rovněž výsledky a možnosti další spolupráce. Předseda DWW poskytl interview pro místní televizi (interview bylo dostupné i na VTV 4, sledované vietnamskými občany v ČR). Shrnutí hlavních témat a možných přínosů je uvedeno ve zprávě Zastupitelského úřadu – viz kapitola 4. této zprávy.

- Konference byla zakončena společnou pracovní večeří, organizovanou VEPF

4.11.2010

- Slavnostní předání výsledků projektu „Construction of Ceramic Drying Rooms – Clean Air for Bat Trang Ceramic Handicraft Village“, v roce 2010 byly v dalších dílnách přeměněny původní pece na uhelný prach na pece plynové, z českého příspěvku byly hrazeny sušičky keramických výrobků

Účastníci se seznámili s průběhem projektu a navštívili nové dílny a místní trh s keramikou.

- Odpoledne proběhlo jednání DWW na VEFP a večer společná večeře české delegace se zástupci VEFP, MONRE a dalších spolupracujících vietnamských institucí, pořádaná ZÚ ČR v Hanoji.

5.11.2010

- Návštěva rehabilitačního centra a chráněných dílen Vietnamské asociace obětí Agent Orange VAVA v Thai Binh a slavnostní předání prvního výtěžku sbírky projektu občanských sdružení DWW a INFO-DRÁČEK „Pomoc postiženým dioxiny ve Vietnamu“. Součástí programu byl rovněž pracovní oběd se zástupci provincie a VAVA Thai Binh, MONRE, VEFP a vládní Komise 33, odpovědné za nápravu následků plošných postřiků dioxiny z doby americko-vietnamské války. Při obědě byly diskutovány možnosti další spolupráce mezi Vietnamem a ČR v této oblasti, která by měla navázat na projekt MŽP „Rehabilitace provincie Thua Thien Hue kontaminované dioxiny“ (realizovaný v rámci české rozvojové spolupráce organizacemi DEKONTA a.s. a DWW v letech 2006 - 2010). Vietnamská vláda nadále očekává pomoc ČR při sanaci oblasti letiště Phu Cat.

Projekt DWW a INFO-DRÁČEK „Pomoc postiženým dioxiny ve Vietnamu“ byl zahájen s podporou Svazu Vietnamců v ČR na jaře 2010. Ve sbírce bylo dosud shromážděno cca 100 000 Kč, spolu s tímto obnosem předala Miss Vietnam ČR, slečna Nguyen Mai Anh VAVA Thai Binh dalších 10 000 Kč. Projekt bude pokračovat minimálně do roku 2012. Na podporu projektu bude určen i výtěžek soutěže Miss Vietnam České republiky,

připravované na konec ledna 2011.

Z dosavadních návštěv rehabilitačního centra v Thai Binh byla zpracována rozsáhlá fotodokumentace a s organizací VAVA byly odsouhlaseny prioritní požadavky na pomoc z ČR, zahrnující zejména zajištění financování odborného personálu centra, zdravotnického vybavení a rehabilitačních pomůcek pro středisko i chráněné dílny. Po předání prvního příspěvku sbírky si česká delegace prohlédla právě rekonstruované prostory a následně navštívila dvě rodiny s postiženými dětmi ve venkovských oblastech provincie. Předseda DWW také poskytl rozhovor pro státní televizi VTV 4, zaměřený na problematiku následků kontaminace dioxiny a jejich možné eliminace.

Zdravotní následky se projevují v některých případech již ve čtvrté generaci a ve Vietnamu zatím není dostatečná informovanost o možných zdravotních komplikacích, neexistuje systém

péče o postižené ani systém jejich zapojení do společnosti. Rehabilitace kontaminovaných území je pak dalším problémem, který vyžaduje urgentní řešení.

6.11.2010 – 13.11.2010

- Tým DWW a SFŽP ČR pokračoval v identifikační misi do provincie Hue a na ostrov Phu Quoc, kde jsou plánovány další vzdělávací a environmentální projekty:
 - Environmentální vzdělávání na vysokých školách (spadá do gesce MONRE) - zájem o spolupráci při přípravě studijních programů na VŠ (osnova, učební plán, materiály, zkušenosti, trénink lektorů, lektoring) v provinciích Hue a Ho Chi Minh City potvrdil expert na tuto problematiku, Dr. Ton That Lang (účastnil se mj. i konference na Phu Quoc v roce 2009)
 - Projekt zaměřený na udržitelný rozvoj ostrova Phu Quoc (tento projekt může zahrnovat např. udržitelný rozvoj podnikání včetně turistiky a ekoturistiky, partnerství mezi národním parkem na ostrově a národními parky v ČR, environmentální osvětu atd.), případně školící centrum určené primárně pro základní a střední školy a jejich učitele (paralela s českými ekocentry a systémem škol v přírodě)

3. PROGRAM KONFERENCE/WORKSHOPU, HANOJ, 3.11.2010

Program akce byl dlouhodobě společně připravován VEPF a DWW a odsouhlasen po návštěvě VEPF v ČR. Oproti publikované verzi programu na konferenci nevystoupil bývalý ředitel SFŽP ČR, pan Petr Štěpánek; alokovaný časový prostor byl využit pro rozšířenou prezentaci náměstkyně MŽP paní Rut Bízkové.

Příspěvky byly prezentovány ve vietnamštině a češtině, s velmi kvalitním konsekutivním tlumočením (spolupracovnice DWW paní Nguyen Thi Thu Hien). Přednášky českých účastníků byly předem přeloženy do vietnamštiny a všechny přednášky byly zpracovány do sborníku rozdaného účastníkům. Účastníci měli k dispozici také společnou publikaci SFŽP ČR, DWW a SFŽP „Vietnam – projekty, příroda, lidé“, která je dokladem dobře fungující spolupráce těchto tří organizací.

Přednášky v české či anglické verzi jsou uvedeny v příloze této zprávy.

Program of workshop on November 3rd, 2010

“Vietnam Environment Protection Fund with Clean Development Mechanism and communicative education in environmental protection”

Time	Contents	Responsibilities
AM		
7.30 – 8.00	Registration	Vietnam Environment Protection Fund (VEPF)
8.00 – 8.20	Introduction	VEPF
	Speech of Opening Ceremony	Mr. Nguyen Thai Lai, Vice Minister of MONRE
8.20 – 8.30	Speech of the Ambassador of the Czech Embassy in Hanoi	Mr. Michal Král - CZ Embassy Ambassador
8.30 – 9.00	Introduction of activities of VEPF	VEPF
9.00 – 9.30	Presentation of Ministry of Financing on financing mechanism of CDM projects	Ministry of Financing
9.30 – 9.45	Tea Break	
9.45 – 10.15	Presentation of Dept. of Meteorology, Hydrology and Climate Change – MONRE on implementation Kyoto Protocol and CDM in Viet Nam	Dept. of Meteorology, Hydrology and Climate Change – MONRE
10.15 – 10.45	Presentation of EVN Finance JS Company on CDM activities and capital arrangement	Presentation of Financing – Electronic J-S Ltd.
10.45 – 11.30	Discussion	
11.30 – 13.30	Lunch	All Participants
PM		
13.30 – 13.40	Cooperation between Ministry of Environment (MOE), CZ and MONRE	Mrs. Rut Bízková – Vice Minister of MOE, CZ
13.40 – 14.00	Presentation of SEF, CZ on cooperation between VEPF and SEF, proposal for future activities	Ms. Lenka Brandtová – SEF, CZ
14.00 – 14.20	Presentation of DWW, CZ - up to date experience and proposals for future cooperation “Vietnam and Czech Republic: mutual opportunity”	Mr. Daniel Svoboda – Chairman of DWW, CZ
14.20 – 14.40	Czech experience with environment protection system	Mrs. Rut Bízková – Vice Minister of MOE, CZ

14.40 – 15.00	Presentation of Center of Environmental Education and Communication – Vietnam Environment Agency – MONRE	Center of Environmental Education and Communication – Vietnam Environment Agency – MONRE
15.00 – 15.15	Tea Break	
15.15 – 15.45	Presentation of Center for Research of Environment and Community	Mrs. Nguyen Ngoc Ly
15.45 – 16.15	Czech Development Agency and it's Cooperation with Vietnam	Mr. Michal Pastvinský – Director of Czech Development Agency
16.15 – 17.00	Discussion	All participants
17.00	Conclusion and close	Leader of MONRE
19.00 – 21.00	Party invited by VEPF	All Participants of CZ and Representative of MONRE and VEPF

DWW pomáhalo s přípravou programu a logistiky konference, včetně přípravy a překladů českých prezentací z češtiny či angličtiny do vietnamštiny, tlumočení (vietnamština - čeština) a distribuce pozvánek pro české i vietnamské účastníky.

4. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

V úvodu této kapitoly přebíráme shrnutí k realizované konferenci VEPF a DWW, zpracované Zastupitelským úřadem ČR v Hanoji:

Dne 3.11.2010 proběhla v Hanoji konference o životním prostředí a spolupráci ČR - Vietnam v oblasti aplikace mechanismu čistého rozvoje a v environmentálním vzdělávání. Konferenci uspořádal Vietnamský fond životního prostředí ve spolupráci s občanským sdružením Development Worldwide. Na vietnamské straně konferenci zaštil náměstek ministra přírodních zdrojů a životního prostředí VSR Nguyen Thai Lai. ČR na konferenci zastupovala delegace MŽP pod vedením 1. náměstkyně ministra životního prostředí Ing. Rut Bízkové. Dále na konferenci vystoupil také ředitel České rozvojové agentury a zástupce Státního fondu životního prostředí ČR.

Letošní environmentální konference v Hanoji byla již čtvrtou společnou akcí v oblasti životního prostředí realizovanou na základě memoranda o porozumění uzavřeného mezi českým a vietnamským MŽP v roce 2007. První konference o spolupráci v oblasti životního prostředí proběhla v roce 2007 v Hanoji, druhá v roce 2008 v Da Nangu a třetí v roce 2009 na ostrově Phu Quoc, kde bylo rovněž podepsáno nové memorandum o spolupráci mezi Státním fondem životního prostředí ČR, Vietnamským fondem pro ochranu životního prostředí a českou nevládní organizací Development Worldwide. Hanojská konference také přímo navázala na říjnovou studijní cestu zástupců Vietnamského fondu životního prostředí a Ministerstva životního prostředí a přírodních zdrojů VSR do ČR, v rámci které proběhl mj. kulatý stůl na téma "Vietnamci v ČR a Češi ve Vietnamu - společná příležitost".

Letošní konference v Hanoji měla dvě hlavní témata – mechanismus čistého rozvoje ve Vietnamu a environmentální vzdělávání. K prvnímu tématu vystoupili zástupci Vietnamského

fondu životního prostředí, Ministerstva financí VSR, zástupce Odboru klimatické změny Ministerstva přírodních zdrojů a životního prostředí VSR a zástupce Vietnamských energetických závodů (Electricity of Vietnam).

Mechanismus čistého rozvoje (Clean Development Mechanism – CDM) je ve Vietnamu aplikován již od roku 2005. Od té doby zde vzniklo 135 projektů CDM, které získaly vnitrostátní certifikaci. Mezinárodní certifikaci a možnost obchodování s emisními povolenkami získalo zatím jen 37 vietnamských CDM projektů. Přesto je Vietnam v mezinárodním srovnání na jedenáctém místě v počtu projektů CDM a na osmém místě v počtu vydaných emisních povolenek. Většímu rozvoji projektů CDM ve Vietnamu brání především špatný přístup vietnamských firem ke kapitálu. Vietnamské MŽP proto zavedlo v roce 2007 podporu financování projektů CDM prostřednictvím vietnamského fondu životního prostředí (VEPF). VEPF dnes financuje 40 projektů v celkové hodnotě 750 mil. VND. Z prodeje emisních povolenek fond získal již 1,5 mil. USD, které opět investuje do podpory projektů CDM. VEPF podporuje projekty CDM zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie (vodní a větrné elektrárny) a v menší míře pak také projekty na získávání metanu za skládek a zalesňovací projekty. Kromě finanční podpory z VEPF mají projekty CDM ve Vietnamu nárok na slevu na dani z příjmu, osvobození od dovozního cla pro čisté technologie, zvýhodněný pronájem pozemků a zrychlené odpisy hmotného majetku.

K tématu environmentálního vzdělávání vystoupil zástupce Centra pro environmentální vzdělávání a komunikaci Ministerstva životního prostředí VSR, který prezentoval metody komunikace a budování „public awareness“ o životním prostředí ve Vietnamu. Česko-vietnamské zkušenosti v této oblasti představila ředitelka vietnamské nevládní organizace Center for Research of Environment and Community, která byla hlavním realizátorem projektu ochrany hanojských jezer podporovaného z prostředků MLP ZÚ Hanoj.

Blok věnovaný možnostem spolupráce ČR s Vietnamem v oblasti životního prostředí zahájila 1. náměstkyně MŽP R. Bízková. Dále v tomto bloku vystoupila L. Brandtová (SFŽP ČR), která svou prezentaci věnovala historii spolupráce a možným budoucím projektům, a ředitel ČRA M. Pastvinský, který představil české rozvojové projekty z oblasti životního prostředí ve Vietnamu, nový systém zahraniční rozvojové spolupráce ČR a nová témata rozvojové spolupráce ČR s Vietnamem na období 2011-13, kde bude životní prostředí opět jedním z prioritních sektorů. Účastníkům konference, mezi kterými bylo mj. velké množství vietnamských investorů v oblasti alternativních zdrojů energie, byla prezentována také databáze českých dodavatelů environmentálních technologií a služeb „Envibase“.

Během konference proběhlo rovněž krátké jednání první náměstkyně MŽP ČR s náměstkem MŽP VSR Nguyen Thai Lai/em. Náměstci se shodli na prospěšnosti vzájemné spolupráce pro obě strany a vyjádřili zájem na jejím dalším prohloubení. Vietnamská strana si cení především českých zkušeností s budováním systému ochrany životního prostředí a má eminentní zájem na dalším pokračování transferu českého know-how. Náměstkyně Bízková na závěr pozvala náměstka Nguyen Thai Lai k návštěvě ČR.

Vypracoval: Ing. David Jarkulisch, Schwálil: JUDr. Michal Král

Bližší specifikace konkrétních námětů pro další spolupráci mezi ČR a Vietnamem

Kromě výše uvedených doporučení Zastupitelského úřadu pro spolupráci v oblasti projektů CDM a při sdílení know-how k budování systému ochrany životního prostředí či environmentální osvěty, vypluly z realizovaných jednání, závěrů konference a návštěv

jednotlivých lokalit další konkrétní priority pro podporu Vietnamu ze strany České republiky resp. pro vzájemnou výměnu zkušeností a spolupráci:

1. Systémy ochrany životního prostředí: oblast sdílení know-how

- pokračování v posilování kapacit VEPF, nejlépe formou odborné stáže na SFŽP ČR, zaměřené na konkrétní management environmentálních programů a způsoby financování (kombinace lepší vymahatelnosti zákonem stanovených poplatků a pokut s motivačními mechanismy) – tato spolupráce (stáž dvou technických expertů VEPF na SFŽP ČR cca po dobu 1-2 měsíce) byla předjednána při workshopu na SFŽP ČR při říjnové cestě VEPF do ČR
- obdobný „twinning“ na úrovni státní správy lze uvažovat i v případě spolupráce mezi MONRE a MŽP; tato forma podpory by byla ze strany MONRE přivítána vzhledem ke stále probíhající restrukturalizaci rezortu a nutnosti nastavit nový systém odpovědností a pravomocí; v této sféře lze nabídnout českou zkušenost jak v oblasti ochrany jednotlivých složek životního prostředí včetně uplatňování environmentální legislativy, tak v oblasti managementu a konkrétních rozhodovacích procedur - toto téma by mohlo být projednáno při plánované návštěvě prvního náměstka MONRE, pana Nguyen Thai Lai, do České republiky na základě pozvání ze strany paní náměstkyně Rut Bízkové (pan náměstek se měl účastnit již letošní říjnové cesty, ale svou účast musel na poslední chvíli zrušit)
- pokračování v tradici společných vzdělávacích a osvětových konferencí – pro rok 2011 navrhujeme uskutečnit tuto konferenci opět na ostrově Phu Quoc s cílem zahájit přímou spolupráci českých a vietnamských národních parků (zájem z obou stran bude ověřen v prvním pololetí 2011); dalšími tématy by měla být příprava specializovaných programů ochrany životního prostředí ve Vietnamu (jednoznačné stanovení sektorových priorit, důraz na technologické inovace, osvětové a vzdělávací programy; kombinace různých nástrojů financování; včetně propojení s dalšími finančními a investičními fondy ve Vietnamu a fondy mezinárodními) a pokračující podpora tradičních „rukodělných“ vesnic - pro tuto oblast budou využity zkušenosti DWW z předcházejících projektů i nově zahájeného „Program of improvement of social & environmental responsibilities in Ho Chi Minh City“, hrazeného Francouzskou rozvojovou agenturou a určeného pro Ho Chi Minh City Finance and Investment State-owned Company

2. Environmentální vzdělávání, osvěta a spolupráce s médii

- zavádění kursů environmentálního managementu a technické ochrany životního prostředí na středních a vysokých školách ve Vietnamu – v této oblasti byla zahájena jednání s univerzitami v Hue, Hanoji a Ho Chi Minh City
- příprava programů zaměřených na změnu přístupu veřejnosti i podniků k ochraně životního prostředí – kromě již doporučeného festivalu ekologických filmů ve Vietnamu ve stylu českého Ekofilmu (jehož součástí by mohl být např. společný česko-vietnamský film o národních parcích) lze uvažovat také o návaznosti na realizovaný projekt pro ochranu hanojských jezer (publikace z roku 2010 by si zasloužila překlad do angličtiny a projekt by měl pokračovat filmovým reportážním pořadem) - v této oblasti je žádoucí zahájit spolupráci s vládním úřadem – Centre for Environmental Training and Communication, spadajícím pod MONRE (Vietnam Environment Administration) -

kontakt s ředitelem tohoto úřadu, panem Tran Phong, jsme navázali při letošní konferenci v Hanoji

- pilotní projekt zaměřený na udržitelný rozvoj ostrova Phu Quoc (environmentálně a ekonomicky udržitelné podnikání včetně turistiky a ekoturistiky, se zohledněním všech aspektů ochrany životního prostředí včetně energetické soběstačnosti), optimální by bylo spojit tento projekt s vybudováním víceúčelového ekologického centra, které by kromě poskytování informací a prezentace praktických zkušeností mohlo sloužit jako zázemí pro vzdělávání mládeže (systém škol v přírodě) a odborná školení a konference – pro tento projekt se snažíme najít spolufinancování místních a zahraničních donorů

Ostrov Phu Quoc je optimálním místem pro takový projekt z několika hledisek: ochrana biodiverzity (včetně existence národního parku), dobrá motivace pro udržitelný rozvoj podnikání (mj. ekoturistika, rybářství, zemědělství, tradiční rukodělná výroba), nutná změna environmentálního chování obyvatel (nakládání s odpady, ochrana vod) a potřeba infrastrukturních a manažerských opatření (územní plánování, zásobování vodou, čištění vod, odpadové hospodářství, energetika); v rámci vzdělávání by mohly být dobře využity české zkušenosti se zapojením občanských iniciativ a sdružení (např. hnutí Brontosaurus, vzdělávací programy občanských sdružení DWW či Tereza apod.).

3. Spolupráce při odstraňování starých ekologických zátěží – zejména problematika dioxinů

- vietnamská vláda (Komise 33) i ostatní mezinárodní donoři stále počítají s realizací českého projektu na letišti Phu Cat (které patří mezi 3 největší „hot spots“ ve Vietnamu) a věří, že česká vláda přehodnotí svůj vztah k rozvojové spolupráci s Vietnamem a aktivně podpoří využití zkušeností svých odborníků při řešení dioxinové kontaminace a obecně při inventarizaci a odstraňování ekologických zátěží - v této oblasti je české know-how (odborné i technologické) prakticky unikátní, protože v žádné jiné zemi nebyla odstraňování starých zátěží věnována taková pozornost (v souvislosti s procesy privatizace i odsunu sovětských vojsk) jako v ČR; navíc jsou naše a vietnamské výchozí podmínky srovnatelné – situaci nelze řešit jednoduchým „nákupem osvědčených technologií“, ale je nutné hledat a aplikovat lokálně odpovídající a udržitelná řešení
- společně se zaváděním systému odstraňování ekologických škod, tedy minimalizací negativních vlivů kontaminace na lidské zdraví a ekosystémy by měla Česká republika (a také vietnamští občané žijící v ČR) podpořit léčení obětí dioxinové kontaminace a jejich zapojení do společnosti; tento přístup posílí mimo jiné jméno ČR a šanci českých subjektů zapojit se do mezinárodních programů zaměřených na problematiku dioxinů (což při jednání ocenil zástupce ředitele Komise 33, Dr. Vu Chin Thang) – v této oblasti se budou nadále angažovat občanská sdružení DWW a INFO-DRÁČEK ve spolupráci se Svazem Vietnamců v ČR, podpora byla přislíbena ze strany Zastupitelského úřadu ČR v Hanoji

4. Zavádění efektivních technologií pro ochranu životního prostředí

- vzhledem k našemu vlivu na stanovování priorit VEPF i dalších institucí ve Vietnamu existuje reálná možnost účastnit se místních výběrových řízení na dodávky technologií či na zavádění environmentálních systémů, a to na centrální i lokální úrovni (některé investice mohou spolufinancovat i provincie - alokováno je pro tyto účely 1 % státního rozpočtu); kromě již zmiňovaných možností spolupráce v rámci mechanismu čistého rozvoje (CDM) existuje ve Vietnamu výrazná potřeba řešení odpadového hospodářství

- čištění průmyslových a komunálních vod (včetně systémů oddělené kanalizace), budování skládek komunálních a nebezpečných odpadů, spalovny nebezpečných odpadů (např. nemocničních), kogenerační jednotky, systémy sběru, třídění a recyklace odpadů, ochrana ovzduší včetně monitorovacích systémů - ve všech těchto oblastech může ČR dobře uplatnit zkušenosti se zaváděním nové environmentální legislativy od devadesátých let minulého století a technologických inovací (přechod od koncových zařízení k prevenci znečištění a šetření přírodních zdrojů)
- přetrvávajícím problémem je ve Vietnamu také zásobování vodou a související negativní dopady na lidské zdraví, zemědělskou produkci i na sociální situaci obyvatel a sféru podnikání - kromě budování nových vodních zdrojů a ochrany zdrojů stávajících (na úrovni lokální i na úrovni povodí či širších infiltračních území) je třeba se zaměřit také na čištění vod a na rozvodné systémy - i v této oblasti již spolupráce mezi ČR a Vietnamem probíhala a probíhá

Z dalších jednání se všemi zúčastněnými stranami opakovaně vyplynulo, že považují dosavadní spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí za velice úspěšnou a uvítali by její pokračování.

Velice oceňujeme, že nás v našem úsilí na základě mezinárodních bilaterálních dohod podporuje Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí ČR a ceníme si také důvěry k českým znalostem, zkušenostem a technologiím, kterou mají vietnamští odborníci - nejen zástupci státních úřadů (MONRE, VEPF, VEPA), ale také reprezentanti akademického sektoru a jednotlivých provincií a komun. Jsme přesvědčeni, že Vietnam je zemí, kde může česká odbornost a také vlastní transformační zkušenost opravdu přispět ke zlepšení životních podmínek nejvíce postižených obyvatel.

Hlavním přetrvávajícím doporučením vyplývajícím z realizovaných projektů, uskutečněných jednání a odborných prezentací v České republice a ve Vietnamu je posílit spolupráci s Vietnamem v sektoru ochrany životního prostředí jak v rámci české zahraniční rozvojové spolupráce tak běžných obchodních vztahů. Je potřebné navázat na dosavadní pozitivní výsledky a nalézt nové mechanismy, jakými lze prakticky naplňovat uzavřená memoranda o spolupráci a závěry bilaterálních jednání. Sdílení zkušeností mezi oběma zeměmi má jednoznačné vzájemné výhody a česká odbornost v oblasti ochrany životního prostředí patří mezi naše největší komparativní výhody v porovnání s ostatními donory.

V Praze, dne 29.11.2010

Mgr. Daniel Svoboda
předseda občanského sdružení
Development Worldwide

DWW, Máchova 23, 120 00 Praha 2
tel./fax: 222 513 123, 222 515 016
mobilní telefon: 724 179 562

svoboda@dww.cz
www.dww.cz

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Děkovný dopis VEPP

Příloha č. 2 Prezenční listiny z konference v Hanoji

Příloha č. 3 Prezentace české delegace z konference v Hanoji